

Tillie Martinussen
Suleqatigiissitsisut
Inatsisartunut ilaasortaq

§37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 182/2018-imut akissut

09-08-2018
Sags nr. 2018 - 15546
Akt nr. 8435285

Apeqqutinut qujanaq.

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Tarnikkut katsorsaasarneq pillugu Naalakkersuisut siusinnerusukkut inassuteqaataat Naalakkersuisut malittarinikuuat, imaluunniit malittarinissaannik pilersaaruteqarpat?

- Taamaattoqarpat inassuteqaatit suut maannakkorpiaq suliarineqarpat suliallu suut ingerlateqqinneqarpat?

Akissut:

Naalakkersuisut Inatsisartut Ombudsmandiat oqaloqatiginikuuua nalunaarusiamilu suliniutissatut taakkartorneqartuni suut ingerlanneqassanersut eqqartorneqarlutik. Siunnersuutigineqartuni arlallit aallartinneqareerput imaluunniit ukiap ingerlanerani aallartinneqassallutik assersuutigalugu katsorsaarneqartussanut tikilluaqquserpalaamerulernissamat sinaakkusiinissaq. Kiisalu inatsisiliornerup tungaangaanniit suliniutigineqartussanut suliaqartoqarpoq tamannalu 2019-imi upernaakkut ataatsimiittoqarnissaanut naammassineqassamaarluni. Tamanna Folketingimi §71-imi nakkutilliisunut Inatsisartullu Ombudsmandianut nalunaarutigineqareernikuvoq. Suliniummi ilaatigut tarnimikkut nappaatilinnut nutaamik inatsisiliorneqassaaq kiisalu nalunaarutiniq immersugassanillu pinggitsaaliisoqarsimatillugu immersuinerimi atorneqartussanik nutarterisoqassalluni.

Naalakkersuisuttaaq tarnikkut eqqarsartaatsikkullu napparsimasut ilaqutaasullu peqatigiiffianni, Sugisami siulittaasoq naapisimaarnikuua tassanilu nalunaarusiaq tassangaanniillu ingerlariusissaq eqqartorneqarluni.

2. “Maniitsumi” periutsitut taaneqartartup siaruarnissaanut Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat, tassani suliaqarfiit akornanni suleqatigiinneq tarnikkut napparsimasunut ataasiakkaanut pitsaasumik pilersaaruteqarnissamat pisariaqarluni, inuilluunniit ilisimasat misilittakkallu nunatsinni ineriartortinneqarnikut tunngavigalugit periutsitut pitsaanerpaatut 2012 pilersaarutaasutut tarnikkut katsorsaavimmi misissorneqartussaallutik?

Akissut:

Tarnikkut nappaatinik katsorsaaniarnermi pitsaanerpaamik kiffartuussisoqarnissaa

qulakkeerniarlugu suliffeqarfiit akornanni suleqatigiinnissaq tunngaviusumik sakkussatut atorneqareerpoq. Taassumalu malitsigisaanik Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmminngaanniit katsorsarneqartup kommuneqarfigisaa ilaqutaalu sapinngisamik qanimut suleqatigineqartarput.

Assersuutigalugu katsorsarneqartup qanoq issusaa qanorlu katsorsarneqarsinnaanera aallaavigalugit ataavartumik ataatsimittoqartarpoq kiisalu napparsimavimminngaanniit angerlartoqalertillugu katsorsarneqartumut attuumassusillit aggersarneqartarput taakkualu tassaasinnaapput kommuneqarfirmminngaanneersoq, ilaqutaasoq attuumassutillillu allat, attuumassusillitullu taaneqarsinnaasut tassaasinnaapput pinerluttunut isumaginnittoqarfirmmeersoq tarnikkullu nappaatilinnut sullissisoqarfirmminngaanneersoq. Ataatsimeeqatigiinnissamullu katsorsarneqartoq aamma qaaqquneqartarpoq, taamaasillunilu napparsimavimminngaanniit angerlartitaanermiit qanoq pilersaarut isikkoqarnersoq paasissavaa qanorlu akisussaaffiit agguataarneqarsimanersut aamma ilisimasaqarfigilissallugit.

Ullumikkut tarnikkut nappaateqarnertik aallaavigalugu katsorsartittut tamarmik pisinnaatitaaffigivaat katsorsartinnerup pilersarusiorneqarnissaa, tarnikkullu nappaatillit katsorsartinneqarnerminni nakorsaait oqaloqatiginninnerillu kisiisa aallaavigineqarneq ajormata, tassami inuiaqatigiinnut avatangiisinnullu akulerutsitsiniarneq tunngavigineqartarneri pequtaallutik, tarnikkut nappaatilinnik katsorsaasut katsorsarneqartup pisariaqartitaat ataatsimut isigalugit attaveqarfiit assigiinngitsut suleqatigineqartarput. Katsorsarneqartussat ataasiakkaat aallaavigalugit kikkut attaveqaataanersut nalilersorneqartarput, taamaaliorniarnermilu katsorsarneqartoq pineqatissinneqarsimanersooq pineqaatinneqarsimannginnersorluunniit aamma isiginiarneqartarpoq. Taamaattumik politiit pinerluttunillu nakkutilliisut attaveqaatini aatsaat ilanngunneqartarput katsorsarneqartut katsorsarneqarnissamik pineqaatissinneqarsimagaangat.

3. Nunatsinni tarnikkut katsorsaanissamik neqeroorutit maannakkut qaffasissusaat ingerlatiinnarniarlugu isumalluutit suut Naalakkersuisut ullumikkut, maannakkorpiaq, amigaatigaat, Naalakkersuisullu isumaat malillugu amigaataasinnaasunut suut pissutaappat?

Akissut:

Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfik Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmi pissutsit allat assigalugit atorfinitsitsiniarnerminni ajornartorsiuteqarpoq, tamassumalu kingunerivaa atorfinnik inuttaliineqannginnerit.

Maannakkumut Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmmi atorfiit aalajangersimasumik inuttalerneqanngitsut tassaapput:

- Nakorsaanerit marluk, taakkualu maannakkumuugallartumik piffissami sivikitsumi taarteqartinneqarallarput
- Peqqissaasut qulit
- Immikkoortorta qarfinnilu tarnikkut nappaatilinnut angerlarsimaffimmi peqqissaasut aammalu tarnikkut nappaatilinnut tunngaviusumik

attaveqaataasussanut atorfiit affaata missaat inuttaqanngillat imaluunniit taartaasunik inuttalersorneqarsimallutik

Atorfiit inuttaqartinneqannginnerinut peqqutaasut arlaliupput. Atorfinitsitsiniarneq ilaatigut inuiaqatigiit iluanni aallaaveqartunik assersuutigalugu inissaqarniarnermik, akissaateqarniarnermik, piffissami sivikitsumi atorfinitsinniarneqartunut akileraartarnermut nalimmassaatinik, meeqqanut paarsisussaqarniarnernik, atuarfeqarfinnik, ilinniartitaanerup qaffasissusaanik immaqalu ilaatigut aapparisaamut tikeqatiginiakkamut suliffissaqartitsisinnaanissat peqquteqartarput.

Soorluttaaq aamma Danmarkimi peqqissaasunik annertunerusumik pisariaqartitsilersimaneq aammalu Skandinaviami tamani peqqissaasut nakorsallu amigaatigineqarnerulernerat Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmuut qinnuteqartut ikinnerulersimanageranut peqqutaataasinnaasoq.

4. Nunatsinni pitsaanerpaamik tarnikkut katsorsaasarneq qulakkeerniarlugu aningaasat, isumalluutit allalluunniit qanoq amerlanerutigisut pisariaqarpat?

Akissut:

Inatsisaareersut tarnikkullu nappaatilinnut tunngatillugu sakkussat tunniunneqareersut aallaavigalugit tarnikkut nappaatilinnut kiffartuussiniarneq maannakkumut ajunnginnerpaamik sullissiniartoqartarpoq.

Tarnikkut nappaateqarnerup iluani pissusissamisussagualarpoq inuit tarnikkut arlaatigut nappaateqarsimanissaannut ilimatsaanneqarsimasut utaqqivallaanngikkaluarlutik innersuunneqarsinnaanissaat misissorneqarsinnaanissaat katsorsaarneqarsinnaanisaallu. Katsorsaarneqarsinnaanngitsumik tarnikkut nappaatilinnut katsorsaaniarnermi anguniagaavoq suleqatigiinnikkut innuttaasup nappaatini ajunngitsumik inooqatigisinnaanissaanut qulakkeerinninnissaq.

Tassunga atatillugu pingaaruteqarpoq naqissusissallugu tarnikkut nappaatilinni misissueriaaseq katsorsaariaaserlu assigiinngitsunut marlunnut immikkoortinneqarsimammat. Tassa inersimasut tarnikkut nappaatillit kiisalu meeqqat inuusuttullu tarnikkut nappaatillit, taakkunanilu immikkoortuni misissueriaaseq katsorsaariaaserlu assigiinngitsumik ingerlanneqartariaqartarpoq.

Qulaani apeqqutigineqarsimasoq akissuteqarfigissagaanni Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi itinerusumik misissuisoqaqqaartariaqarpoq. Tarnikkut nappaatilinnut katsorsaaniarnerni Danmarkimi Savalimmiunilu innersuussutigineqartut misilittagarineqartullu aallaaviginiarneqartarput, kiisalu pineqartut aningaasaliissutit tunngavigalugit atuutsinniarneqartarlutik.

5. Suleqatigiissitsisut paasivaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit 2015-imi akuerineqartutut Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnikkut katsorsaasarnermi immikkoortortamik nutaamik sananissap

qulakkeerneqarnissaanik Naalakkersuisut pilersaaruteqartut.

- Naammassisaqarsinnaassutsip annertuumik annertusinissaanik Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat, maannakkummi matoqqasumik isertitsiveqalertussaavugut, aammalu sammisat ilisimasallu kiisalu tarnikkut katsorsaannermi immikkoortortaqaqfimmii nappaammik paasiniaasarnissanik pisariaqartitsinerup annertusinissaa siumut piareersimaffigisariaqarparput – nunatsinni inuit atugaasigut ajornartorsiutit annertunerujartortumik sammineqartarnerat eqqarsaatigalugu kiisalu neriunarluni inuit atugaasigut suliaqarnermi piginnaasat siunissami annertusinissaat, tamakkulu meeqqat inersimasullu nappaataannik misissuineranut nappaatinillu suussusiliineranut pisortat ikiorsiisarnissaannik pisariaqartitsinissamik annertusisitsisussaammata?

Akissut:

Tarnikkut nappaatillit immikkoortortaqaqfiat nutaamik illutaarnissaannut atatillugu katsorsarneqarsinnaasut amerlanerulersinneqarnissaannut pilersaaruteqartoqanngilaq. Nutaamik tarnikkut nappaatillit immikkoortortaqaqfiata illutaarnerata qulakkiissavaa inuit tarnikkut nappaatillit katsorsarneqarnerminni pitsaanagerusumik sinaakkutaqalernissaat. Tassanilu aamma meeqqat inuusuttullu katsorsarneqartut assersuusersorneqarsinnaalissapput, tamannalu isiginiassagaanni pitsanngornerujussuuvog tassami Kalaallit Nunaanni tarnikkut nappaatilinnut ataasiinnarmik immikkoortortaqaqfeqarmat.

Innuttaasut inissiisarfinni inissinneqarsimasut eqqarsaatigalugit peqqissutsimut kiffartuunneqartarnermut apeqqut pillugu Peqqissutsimut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit Danmarkimi inatsiseqarnermut ministereqarfik oqaloqatigaa, tassanilu inissiisarfimmi inissinneqarsimasut peqqissutsimut tunngatillugu kiffartuunneqarsinnaanerata oqaloqatigiissutigineqarluni.

6. Nutaamik sanaartornissamik Inatsisartuni siunnersuuteqarnissaq qaqugu ilimagisinnaavarput?

Akissut:

Nutaamik Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaqfiup illutaarnissaa maanna sulissutigineqarpoq. Suliaqatigiit juunip naanerani aalajangersakkamut siunnersuut akueraat maannakkullu suliniut suliarinnittussarsiuussisoqarnissaanullu suliassat ingerlanneqarput, tamakkulu 2018-ip ukiaanerani aamma ingerlanneqassallutik.

Naatsorsuutigineqarpoq 2019-imi sanaartornissaq aallartisarneqassasoq 2021-illu naalernerani atorsinnaalernissaa aamma naatsorsuutigineqarluni.

Peqqinnissaqarfimminngaanniit aningaasat aalajangersimasunut immikkoortinneqarsimangitsut sanaartortitsinissamut immikkoortinneqarsimapput.

7. Tarnikkut katsorsaasarnermi immikkoortut ilaat namminersortuni ingerlanneqalernissaat Naalakkersuisut takorloorsinnaavaat?

- Assersuutigalugu internetikkut tarnikkut katsorsaalluni oqaloqatigiilluni katsorsaasarnermik, nakorsaait annertussusaannik aaqqiisarnermik suliaqarfinnilluunnit allanik suliariumannittusarsiuussilluni. Soorunami suliffeqarfinnut suliamik ingerlatsinermi piginnaasaqartunut.

Akissut:

Tarnikkut nappaateqarneq mianerisassarujussuuvoq ilaatigut inatsiseqarnerup sinaakkutaani Dronning Ingridip Napparsimavissuani Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi, A1-imi pinngitsaaliineq atorneqarsinnaalluni. Periuseq taanna tunngaviusumik inatsisineqarnerminngaanniit pinngitsoortinneqarnissaa qulakkeerneqarsimagaluarpoq, taamaattumillu tarnikkut nappaatillit immikkoortortaqarfiata namminersortumik ingerlanneqarsinnaanngornissaata anguniarneqarnissaa eqqarsarnartoqarsinnaavoq. Ullumikkut tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi taartinik avataaneersunik atuisoqartarpoq tassami atorfiit pisariaqartinneqartut tamarmik ataavartumik inuttaqartinneqarnissaanut atorfnitsitsiniarneq periarfissaasimangimmat.

Naalakkersuisut naliliipput tarnikkut katsorsaasinnaanermut neqerooruteqarsinnaaneq sapinngisamik namminersortunngorsarneqassanngimmat, tassami tarnikkut nappaatillit ilaqutaasullu mianernartuummata pisortaqarfinninngaanniillu ataqatigiissaarneqarsimasumik pisariaqartitanik matussusiinissanik pisariaqartitsisuullutik.

Taamaakkaluartorli oqaatigissavara maannakkumut Kalaallit Nunaanni tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalinnik kiisalu tarnikkut nappaatilinnut katsorsaasunik namminersortoqareermat, taakkualu Peqqinnissaqarfimminngaanniit sinaakkutaasut malillugit suleqatigineqartarput assersuutigalugu sulisunik siunnersuinikkut kiisalu inatsisitigut tarnikkut qanoq issutsimik nalilersuinikkut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Doris J. Jensen